

Dosarul nr. 2r-584/22
2-21054835-01-2r-06122022

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – D. Crigan
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaila

DECIZIE

21 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând recursul depus de către Gheorghe Spătaru,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Întreprinderea
Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 23 împotriva lui Gheorghe Spătaru,
Evgheniei Spătaru, Ivan Spătaru, Iurie Spătaru și Alexandr Spătaru cu privire la
încasarea datoriei,

împotriva încheierii din data de 09 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,
prin care s-a restituit apelul declarat de către Gheorghe Spătaru ca fiind depus în afara
termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen,

constată:

La 12 aprilie 2021 Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ
nr. 23 a depus cerere de chemare în judecată cu valoare redusă, împotriva lui
Gheorghe Spătaru, Evgheniei Spătaru, Ivan Spătaru, Iurie Spătaru și Alexandr
Spătaru, prin care a solicitat încasarea în mod solidar a datoriei pentru prestarea
serviciilor comunale în mărime de 2 180,90 lei și compensarea cheltuielilor de
judecată.

Prin hotărârea din 22 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a
admis cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de
Gestionare a Fondului Locativ nr. 23, s-a încasat în mod solidar de la Gheorghe
Spătaru, Evghenia Spătaru, Ivan Spătaru, Iurie Spătaru și Alexandr Spătaru în
beneficiul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 23 datoria
pentru serviciile locativ comunale în sumă de 2 180,90 de lei și în beneficiul statului
taxa de stat în sumă de 270 de lei. (f.d. 70, 82-92)

La 04 iulie 2022 Gheorghe Spătaru a depus cerere de apel împotriva hotărârii
instanței de fond din data de 22 februarie 2022, solicitând casarea acesteia. (f.d. 109)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 09 noiembrie 2022 a
restituit cererea de apel declarată de către Gheorghe Spătaru din motivul că a fost
depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen. (f.d.
137-139)

La 23 noiembrie 2022 Gheorghe Spătaru a depus recurs împotriva încheierii
instanței de apel, prin care a solicitat în cazul constatării depășirii termenului de

înaintare a apelului repunerea în termen. Totodată, recurentul a invocat dezacordul cu soluția adoptată de către instanța de apel, menționând că a depus toate documentele în termen, însă instanța de apel nu a examinat cererea de apel depusă la data de 05 aprilie 2022, deoarece nu a primit confirmarea achitării taxei de stat, care a fost achitată în termen. (f.d.142)

În conformitate cu prevederile art. 424, alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 09 noiembrie 2022, expedită lui Gheorghe Spătaru, prin intermediul oficiului poștal la 11 noiembrie 2022. Confirmare privind recepționarea copiei încheierii la materialele dosarului lipsește.

Recursul declarat de către Gheorghe Spătaru la 23 noiembrie 2022 este depus în termen.

În corespundere cu art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge, cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că la 22 februarie 2022 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a admis cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 23 și a încasat în mod solidar de la Gheorghe Spătaru, Evghenia Spătaru, Ivan Spătaru, Iurie Spătaru și Alexandr Spătaru datoria și cheltuielile de judecată.

Gheorghe Spătaru, nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 04 iulie 2022 a contestat-o cu apel.

Prin încheierea din 09 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul lui Gheorghe Spătaru din motivul depunerii în afara termenul legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen. (f.d. 137-139)

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 09 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs constată că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

Conform art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă. Așa, art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează că începutul curgerii

termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii dacă legea nu prevede altfel.

Prin urmare, faptul neparticipării la pronunțarea dispozitivului hotărârii și necomunicarea dispozitivului hotărârii judecătorești nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

Totodată, instanța de recurs reține că prin prisma art. 113 din Codul de procedură civilă dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege, ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

În condițiile speței, hotărârea instanței de fond a fost pronunțată la 22 februarie 2022. Respectiv, termenul de procedură de 30 de zile, instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a ataca cu apel hotărârea judecătorească, a început să curgă din ziua imediat următoare datei emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești, adică de la 23 februarie 2022. Însă, contrar ipotezelor relevate, coroborate normelor legale precitate și cu prevederile Dispoziției nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale, Gheorghe Spătaru a declarat apel abia la data de 04 iulie 2022.

Prin urmare, se atestă că în termenul imperativ instituit de legiuitor Gheorghe Spătaru nu a depus apel împotriva hotărârii din data de 22 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Astfel, în corespundere cu art. 369, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă instanța de apel corect a restituit apelul declarat de către Gheorghe Spătaru, deoarece a fost depus peste termenul legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen, ori neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel.

În conformitate cu art. 10, alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează, atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte

măsuri prevăzute de lege.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza *Van Harn v. Germania* (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Sub acest aspect Colegiul notează că legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu v. România*, cauza *Marckx v. Belgia*).

La fel, în cauza *Ponomaryov v. Ucraina* Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În altă ordine de idei, instanța de recurs observă că Gheorghe Spătaru la depunerea apelului, nu a beneficiat de dreptul său procedural și nu a solicitat instanței de apel, în temeiul art. 116, alin. (1) din Codul de procedură civilă, repunerea în termenul de contestare.

Colegiul subliniază că la examinarea recursului împotriva încheierilor judecătorești, instanța de recurs nu se implică în esență fondului litigiului judecat de către instanța de apel, ci verifică în exclusivitate respectarea de către instanța de apel a normelor procesuale la emiterea încheierii atacate.

Din materialele dosarului rezultă că în fața instanței de apel nu a fost înaintată solicitarea repunerii în termenul de declarare a apelului, astfel, instanța de recurs se află în imposibilitatea de a verifica respectarea de către instanța de apel a normelor de procedură referitoare la instituția repunerii în termen prin prisma argumentelor invocate de Gheorghe Spătaru, deoarece o astfel de solicitare nu a fost examinată de Curtea de Apel Chișinău, fiind înaintată de către Gheorghe Spătaru abia în recurs.

Coroborând ipotezele relevate, Colegiul reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel precum că Gheorghe Spătaru a declarat apelul tardiv. Argumentul invocat în recurs precum că a contestat în termen hotărârea instanței de fond, depunând apelul la 05 aprilie 2022, este considerat de către instanța de drept neîntemeiat, ori apelul depus la 05 aprilie 2022 a fost restituit prin încheierea din data de 13 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din data de 24 august 2022 a Curții Supreme de Justiție.

Prin urmare, corelând circumstanțele factice constatate, și expuse supra, cu normele legale precitate, instanța de recurs ajunge la concluzia că la depunerea cererii de apel Gheorghe Spătaru nu a respectat prevederile art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 09 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 269-270 și art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Gheorghe Spătaru.

Se menține încheierea din data de 09 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 23 împotriva lui Gheorghe Spătaru, Evgheniei Spătaru, Ivan Spătaru, Iurie Spătaru și Alexandr Spătaru cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas